

Vai trò, trách nhiệm của PGVN trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc

ISSN: 2734-9195 08:25 11/11/2025

Phật giáo Việt Nam với Giáo hội vững mạnh, tăng ni đoàn kết, hòa hợp, và hàng triệu tín đồ Phật tử sẽ tiếp tục đồng hành cùng dân tộc, vun bồi trí tuệ, lòng từ bi, góp phần xây dựng một Việt Nam hùng cường, thịnh vượng, nhân ái.

Hôm nay trong không khí thiêng liêng và tràn ngập cảm xúc tự hào dân tộc, chúng ta hội tụ về Thủ đô ngàn năm văn hiến hân hoan chào mừng sự kiện lịch sử chính trị trọng đại kỷ niệm 80 năm ngày thành lập nước.

Kỷ niệm 80 năm Quốc khánh nước CHXHCN Việt Nam (2/9/1945 – 2/9/2025) là dịp để chúng ta nhìn lại chặng đường lịch sử từ ngày Chủ tịch Hồ Chí Minh đọc Tuyên ngôn Độc lập tại Quảng trường Ba Đình, khai sinh ra nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa. Trải qua 80 năm với nhiều giai đoạn lịch sử phát triển, Việt Nam chúng ta đã đạt được những thành tựu quan trọng trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, không ngừng nâng cao cơ đồ, vị thế của đất nước, không ngừng phát huy sức mạnh đoàn kết toàn dân và khát vọng phát triển đất nước bước vào kỷ nguyên vươn mình của dân tộc.

Hình minh họa (ảnh: Internet)

Việt Nam là đất nước đa tôn giáo. Mỗi tôn giáo có đức tin và thờ phụng tuy có khác nhau, nhưng tất cả đồng bào các tôn giáo ở nước ta đều có chung Mẹ Tổ quốc Việt Nam để cùng nhau dựng xây và dân thân phụng sự, đều là con Lạc, cháu Hồng.

Trong những thành tựu vĩ đại của đất nước có những đóng góp to lớn của các tầng lớp Nhân dân, của đồng bào các tôn giáo, trong đó có Phật giáo. Với truyền thống nhập thế đạo nhà, phụng đạo yêu nước, hộ quốc an dân, đồng hành cùng dân tộc, ngay từ những ngày đầu Phật giáo đã đồng hành cùng cách mạng Việt Nam. Nhiều ngôi chùa là di tích lịch sử cách mạng, là nơi thành lập chi bộ Đảng, và là nơi hoạt động của các nhà cách mạng đã được các Sư trụ trì che chở, giúp đỡ. Lịch sử còn lưu giữ bản chỉ thị, kim chỉ nam chỉ đạo thành công của Cách mạng tháng 8 năm 1945: “Nhật - Pháp bắn nhau và hành động của chúng ta” do Ban Thường vụ Trung ương Đảng họp khẩn và khởi thảo tại chùa Đồng Kỵ, Từ Sơn, Bắc Ninh. Ngay sau những ngày đầu thành lập nước, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã đến thăm chùa Bà Đá, Hà Nội vào ngày 05/01/1946 kêu gọi các tôn giáo chung tay cùng Chính quyền cách mạng chăm lo cho Nhân dân. Hội Phật giáo cứu quốc ra đời tích cực tham gia phong trào bình dân học vụ, cứu trợ giúp đỡ đồng bào vượt qua nghèo đói, xây dựng chính quyền vững mạnh.

(Ảnh: Internet)

Trong hai cuộc kháng chiến trường kỳ chống thực dân, đế quốc đấu tranh giành độc lập dân tộc, thống nhất đất nước, Phật giáo đã luôn ủng hộ đường lối chính sách của Đảng, Nhà nước. Tăng ni Phật giáo Việt Nam đã có nhiều đóng góp thiết thực tham gia kháng chiến, hy sinh xương máu góp phần làm nên chiến thắng Điện Biên Phủ lừng lẫy năm châu, chấn động địa cầu năm 1954 và đại

thắng mùa Xuân năm 1975 lịch sử, Bắc - Nam sum họp một nhà, giang sơn liền một dải.

Trong phong trào “cởi áo cà sa, khoác chiến bào” đã có các vị Hòa thượng là cựu tù Hỏa Lò; tù Côn Đảo mà hiện nay bia mộ của các vị Hòa thượng Phật giáo Việt Nam vẫn nằm tại nghĩa trang Quốc gia Hàng Dương, đặc khu Côn Đảo. Tiêu biểu nhất là hành động yêu nước “vị pháp thiêu thân” của Hòa thượng Thích Quảng Đức phản đối chiến tranh năm 1963 đã thắp sáng lương tri toàn thế giới ủng hộ cho sự nghiệp đấu tranh giải phóng dân tộc. Ngọn lửa bất diệt của Bồ tát Thích Quảng Đức là minh chứng sống động cho tinh thần và ý chí đấu tranh giành độc lập dân tộc, hòa bình và thống nhất đất nước của Tăng ni, tín đồ Phật giáo Việt Nam. Đây đồng thời cũng là minh chứng cho truyền thống hàng nghìn năm Phật giáo Việt Nam đồng hành cùng dân tộc.

Trong sự nghiệp xây dựng Chủ nghĩa xã hội và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam Xã hội chủ nghĩa ngày nay, cùng với xu thế hội nhập quốc tế sâu rộng, Phật giáo Việt Nam tiếp tục tham gia tích cực vào sự nghiệp cách mạng đổi mới đất nước với phương châm: “Đạo pháp - Dân tộc - Chủ nghĩa xã hội”. Tăng ni, Phật tử Giáo hội Phật giáo Việt Nam đã có nhiều thành tích chăm lo đời sống văn hóa tinh thần, tâm linh cho đồng bào từ thành thị, nông thôn, đến vùng cao miền núi, hải đảo xa xôi và kiều bào ta ở nước ngoài; tích cực và chủ động trong các hoạt động đối ngoại, giao lưu hợp tác quốc tế. Tăng ni, Phật tử thực hiện nếp sống đạo đức văn hóa, ích nước lợi dân, tốt đời đẹp đạo, trở thành những người tiêu biểu, gương mẫu, là chỗ dựa tinh thần tin cậy cho quần chúng nhân dân.

Trong suốt chặng đường lịch sử 80 năm qua, Giáo hội Phật giáo Việt Nam và các tổ chức tiền thân đã không ngừng củng cố khối đại đoàn kết dân tộc, đoàn kết giữa các tôn giáo, giữa đạo và đời vì mục tiêu chung là đất nước hòa bình, Nhân dân hạnh phúc. Giáo hội Phật giáo Việt Nam luôn luôn là thành viên tích cực của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam. Tăng ni nhiệt tình hưởng ứng và tham gia các phong trào thi đua yêu nước, thực hiện đúng pháp luật Nhà nước, tham gia xây dựng chính quyền, sống tốt đời đẹp đạo. Tích cực hưởng ứng và tham gia các phong trào xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh, xóa nhà tạm, nhà dột nát, bảo vệ môi trường, ứng phó biến đổi khí hậu, xây dựng nếp sống văn hóa trên địa bàn khu dân cư, tham gia tích cực vào phong trào quốc phòng toàn dân, bảo vệ an ninh Tổ quốc.

Chùa Bà Đá (ảnh: Internet)

Tăng ni, tín đồ Phật tử Giáo hội Phật giáo Việt Nam đã rất tích cực trong công tác từ thiện nhân đạo, an sinh xã hội với hàng trăm Tuệ Tĩnh Đường, hàng nghìn công trình từ thiện, nhà tình nghĩa, lớp học tình thương các trung tâm nuôi dưỡng trẻ mồ côi, người già cô đơn, người tàn tật. Giáo hội luôn có mặt đúng lúc và kịp thời cứu trợ đồng bào bị thiên tai, lũ lụt, dịch bệnh Covid-19, và tham gia tích cực ủng hộ phong trào xóa đói giảm nghèo, chăm sóc các đối tượng người có công với đất nước. Phát quà từ thiện, xây cầu, làm đường, xây dựng trường học bán trú, phát xe lăn, hiến máu nhân đạo, hiến mô tạng cứu người, quỹ khuyến học, ủng hộ các chiến sĩ, ngư dân biển đảo bám biển Hoàng Sa, Trường Sa của Việt Nam.

Giáo hội Phật giáo Việt Nam đã đẩy mạnh công tác hoằng pháp và giáo dục với hệ thống các trường trung cấp Phật học và 04 Học viện Phật giáo Việt Nam, các khóa tu, giáo dục đạo đức và lối sống lành mạnh lan tỏa đến mọi tầng lớp, đặc biệt là thế hệ trẻ.

Giáo hội Phật giáo Việt Nam đã chủ động trong công tác đối ngoại nhân dân, ngoại giao văn hóa tôn giáo, hội nhập quốc tế. Phật giáo Việt Nam đã là thành viên tích cực trong các tổ chức Phật giáo quốc tế, tổ chức thành công 4 kỳ Đại lễ Vesak LHQ tại Việt Nam, góp phần nâng cao vị thế, hình ảnh tốt đẹp của đất nước trên trường quốc tế.

Những thành tựu mà Giáo hội Phật giáo Việt Nam đã đóng góp cho đất nước là minh chứng cho đường lối, chủ trương đúng đắn của Đảng, Nhà nước ta về tôn

giáo. Đồng thời cũng vẽ nên bức tranh thực tiễn đời sống tôn giáo phong phú, đa dạng, và tự do tại Việt Nam. Trong mỗi giai đoạn lịch sử đều thể hiện rõ những cam kết mạnh mẽ và thực thi trong thực tiễn của Đảng và Nhà nước ta trong việc tôn trọng và bảo đảm quyền tự do tín ngưỡng, tôn giáo của mọi người dân.

Ngày nay, đất nước ta đang bước vào chặng đường lịch sử mới, đặt ra những yêu cầu mới cao hơn, vừa là bước ngoặt mới, vừa là vận hội mới mang tính lịch sử đối với sự nghiệp xây dựng, phát triển đất nước và bảo vệ Tổ quốc trong kỷ nguyên vươn mình với tầm nhìn trở thành quốc gia phát triển thịnh vượng. Trong bối cảnh đó, tiếp tục truyền thống yêu nước, tinh thần nhập thế sâu sắc, Phật giáo Việt Nam kiên định thực hiện phương châm: “Đạo pháp - Dân tộc - Chủ nghĩa xã hội” và tập trung vào một số mục tiêu:

Thứ nhất, không ngừng khơi dậy và phát huy tinh thần “ Hộ quốc an dân - Đồng hành cùng dân tộc” của Phật giáo Việt Nam. Tăng ni, phật tử Giáo hội Phật giáo Việt Nam không ngừng phát huy tinh thần yêu nước, tích cực xây dựng khối đại đoàn kết dân tộc, hưởng ứng, tham gia các phong trào thi đua ích nước, lợi dân, ích đạo, lợi đời, chung tay cùng đồng bào và Nhân dân cả nước phấn đấu cho mục tiêu: dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh.

Thứ hai, giữ gìn và phát huy giá trị tinh hoa, bản sắc văn hóa Phật giáo Việt Nam. Đảm bảo có sự tiếp nối giữa truyền thống và hiện đại, góp phần xây dựng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến đậm đà bản sắc dân tộc trong thời đại hội nhập quốc tế sâu rộng ngày nay.

Thứ ba, tăng cường và làm sâu sắc mối quan hệ hợp tác, hữu nghị với cộng đồng Phật giáo thế giới. Mở rộng quan hệ quốc tế của Giáo hội Phật giáo Việt Nam trong hoạt động đối ngoại đa phương, ngoại giao văn hóa, ngoại giao nhân dân. Chủ động, tích cực trong quan hệ quốc tế với các tổ chức Phật giáo thế giới, với các tổ chức giáo hội Phật giáo các nước, nhất là với các nước láng giềng, với các tổ chức tôn giáo thế giới vì hòa bình. Kết nối chặt chẽ với các Hội Phật tử Việt Nam ở nước ngoài và đẩy mạnh sự nghiệp chăm lo cho cộng đồng người Việt Nam ở nước ngoài.

Thứ tư, phát huy tinh thần từ bi của đạo Phật, tăng ni, phật tử tích cực tham gia công tác an sinh xã hội, từ thiện và hoạt động nhân đạo. Bên cạnh việc cứu trợ đồng bào bị ảnh hưởng do thảm họa thiên tai, nghèo đói, công tác từ thiện xã hội tập trung vào nâng cao năng lực để tham gia vào các lĩnh vực bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu, dịch bệnh...như xây dựng các công trình phúc lợi, nhà đại đoàn kết, nhà tình nghĩa, bảo hiểm xã hội, tham gia vào lĩnh vực giáo dục, y tế cộng đồng.

Thứ năm, đồng hành cùng dân tộc trong công cuộc chuyển đổi mô hình chính quyền địa phương hai cấp và phát triển bền vững. Tăng ni, Phật tử tích cực tham gia cuộc cách mạng chuyển đổi số, xây dựng nền tảng dữ liệu số của Phật giáo Việt Nam; vận hành phương thức quản trị và điều hành số trong các hoạt động Phật sự, hoằng pháp và đào tạo.

Thứ sáu, Giáo hội chú trọng phát triển nhân lực chất lượng cao, đào tạo Tăng tài chuyên sâu nội điển, ngoại điển, có khả năng hội nhập quốc tế, làm cầu nối văn hóa, ngoại giao nhân dân trong thời đại hội nhập quốc tế.

Thứ bảy, chăm lo đời sống tinh thần cho Nhân dân trước bối cảnh nhịp sống hiện đại. Phật giáo phổ quát lối sống chánh niệm, thiền định chữa lành, lối sống tỉnh thức đến với mọi người, giúp cho xã hội có nền tảng tâm an-trí sáng.

Có thể khẳng định rằng truyền thống hộ quốc an dân không chỉ là di sản quá khứ, mà là ngọn đuốc soi đường cho hiện tại và tương lai. Trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc, Phật giáo Việt Nam với Giáo hội vững mạnh, tăng ni đoàn kết, hòa hợp, và hàng triệu tín đồ Phật tử sẽ tiếp tục đồng hành cùng dân tộc, vun bồi trí tuệ, lòng từ bi, góp phần xây dựng một Việt Nam hùng cường, thịnh vượng, nhân ái.

Tác giả: **Thượng tọa TS Thích Đức Thiện**

Tham luận tại Hội thảo khoa học "Đạo Phật Với Cách Mạng Việt Nam" tổ chức ngày 25/08/2025, tại chùa Quán Sứ, Hà Nội

Chú thích:

1) Phó Chủ tịch, Tổng Thư ký Hội đồng Trị sự GHPGVN.